

Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Η ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ Κ. ΑΔΕΞ. ΒΑΜΒΕΤΣΟΥ

Συνεχίζοντας την έρευνά μας για τον πολιτικό γάμο ρωτήσαμε το δικηγόρο κ. Αλέξ. Βαμβέτσο πού είχε ασχοληθεί άλλοτε ειδικά με το ζήτημα αυτό. Ο κ. Βαμβέτσος μ'ας είπε τα εξής:

—Σας όμολογώ, ότι δεν συμφωνώ με τον «Αγώνα της γυναίκας» στο χαρακτηρισμό της εισαγωγής του πολιτικού γάμου στον τόπο μας για πρόοδο και νίκη της γυναικείας κίνησης. Δεν καταλαβαίνω το φεμινιστικό χαρακτήρα του πολιτικού γάμου ούτε την πρόοδο που αποτελεί ή εισαγωγή του στον τόπο μας όπου λείπει το έδαφος γι' αυτόν.

Ο πολιτικός γάμος δεν είναι καμιά πρόοδος. Είναι απλούστατα μι'α συνέπεια του κλονισμού της θρησκευτικής συνείδησης που θέλει το γάμο για μυστήριο. Αν ο κλονισμός αυτός πρέπει να θεωρηθεί για πρόοδο, αυτό είναι άλλο ζήτημα—μ'α όπωσδήποτε πρόοδος θα ήταν ή αρχή και όχι ή συνέπεια, δηλ. ο πολιτικός γάμος. Και ο κλονισμός εκείνος πάλι μπορεί να παρουσιαστεί σε άντρες περισσότερο παρά σε γυναίκες, που από ιδιοσυγκρασία είναι σχετικά πιο θρησκευτικές.

Τώρα υπάρχει άραγε στον τόπο μας αυτός ο κλονισμός της θρησκευτικής συνείδησης, υπάρχει σοβαρός αριθμός ανθρώπων που δεν πιστεύουν το γάμο για μυστήριο και που, μ'ην πιστευόντάς τον, θα ήθελαν να κάμουν πολιτικό γάμο, ώστε να θεωρηθεί σοβαρή και αξια προσοχής ή κίνηση για την εισαγωγή του; Δε μου φαίνεται, ούτε θαρρώ πως είναι σωστό μεμονωμένες δικές μας γνώμες να τις γενικεύουμε και να φανταζόμαστε πως είναι κοινό χτήμα. Κι αν υπάρχει μι'α ελάχιστη μειοψηφία, που έχει αυτήν την αντίληψη, δεν πιστεύω να βρη εύκολα ταίρια με την ίδια αντίληψη και οικογενειακά περιβάλλοντα που να την ανεχθούν. Έπειτα μικτοί γάμοι άλλοθρησκων δηλ. χριστιανών και μουσουλμάνων ή ισραηλιτών είνε τόσο σπάνιοι, ώστε να μ'ην προϋπάρχει ή κοινωνική ανάγκη που επιβάλλει τον πολιτικό γάμο. Γιατί όπου εφαρμόστηκε ο πολιτικός γάμος έγινε κυρίως για δύο λόγους πρώτο για να πάρει το Κράτος στα χέρια του από τα χέρια της επικίνδυνης καθολικής εκκλησίας το γάμο που είναι ή βάση της οικογένειας και ενός σωρού νομικών σχέσεων που ενδιαφέρουν το Κράτος, δεύτερο για να διευκολύνει τους μικτούς γάμους, τους οποίους με κανέναν τρόπο δεν θ' ανεχότανε ή καθολική εκκλησία. Τώρα, σε μ'ας, ή εκκλησία δεν αποτελεί κανέναν κίνδυνο για το Κράτος, μ'α είναι σχεδόν κρατικός οργανισμός και οι μικτοί γάμοι δεν έγιναν κοινωνική ανάγκη.

Μ'α δολιτιτός γάμος—και λέγοντας πολιτικό γάμο εννοούμε γάμο που γίνεται υποχρεωτικά με τη σύμπραξη κρατικής αρχής και που είναι έγκυρος και τέλειος μόλις ή κρατική αρχή πιστοποιήσει πως έγινε—είνε λίγο και περιορισμός της ελεύθερης σκέψης, καθώς πολύ σοφά μ'ας έλεγε, θυμάμαι, κάνοντας μι'α λεπτότατη παρατήρηση, ο δάσκαλός μου ο Ζόμ στη Διψία (σχετικά έγινε μι'α φιλολογική μονομαχία πρό χρόνων στη Γερμανία). Γιατί, όταν λέμε σ' έναν πιστό χριστιανό που πιστεύει το γάμο για μυστήριο και τον θεωρεί τελειωμένο μόνο σαν τον εύλογησει ή εκκλησία, πως έκανε σωστό γάμο μόλις βγήκε από το ληξιαρχείο πριν εύλογηθεί από παπ'α προσβάλλουμε το θρησκευτικό του αίστημα.

Ο πολιτικός γάμος ένα καλό έχει, πως αποδείχεται εύκολα χωρίς ανάγκη από μάρτυρες ή τέλεση του γάμου που συνδέεται με τόσα συμφέροντα. Μ'α αυτό μπορεί να γίνει και με την αυστηρή εφαρμογή της νο-

μοθεσίας για τις ληξιαρχικές πράξεις χωρίς να είναι ανάγκη να εισαχθή ο πολιτικός γάμος.

Το συμπέρασμα είναι πως:

1ο. Ο πολιτικός γάμος δεν έχει καμιά σχέση με τη φεμινιστική κίνηση. Η προσπάθεια της εισαγωγής του είναι δικαιολογημένη για έσους, άντρες ή γυναίκες, έπαψαν να θεωρούν το γάμο για μυστήριο που χρειάζεται την εύλογία της εκκλησίας.

2ο. Στον τόπο μας, όπου οι τέτοιοι είναι μικρή μειοψηφία, κίνηση σημαντική για τον πολιτικό γάμο δεν είναι ανάγκη, μ'α μίμηση. Φυσικά όμως ή αρχή της ελεύθερης σκέψης επιβάλλει στο Κράτος (που για τον τόπο μας όπου από ελεύθερη σκέψη είμαστε στο α, αυτό θα ήταν ο φερετζές της Ζαφειρίτσας, ιδιαίτερα αν εισαχθή ο πολιτικός γάμος σε εποχή που δεν υπάρχει ούτε ελευθεροτυπία) να επιτρέψει στους πολίτες, λίγους ή πολλούς, που έχουν αυτήν την ιδέα, να μ'ην υποβληθούν σε διατύπωση θρησκευτική που δεν την πιστεύουν, αλλά να μπορούν να κάμουν γάμο χωρίς εκκλησιαστική ανάμειξη, ιδίως αν πρόκειται να κάμουν γάμο μικτό διατηρώντας ο καθένας απ' τους σύζυγους τη θρησκεία του (κατά πόσο αυτό είναι σωστό για μι'α οικογένεια, να υπάρχουν δύο θρησκείες όταν και οι δύο σύζυγοι είναι πιστοί στη θρησκεία τους, αυτό είναι άλλο ζήτημα που ή εξέτασή του θα μ'ας έφερνε μακριά—μ'α όπωσδήποτε αξίο να εξετασθή όταν επιτραπουν οι μικτοί γάμοι και σε άλλόθρησκους).

3ο. Και γενικά ο υποχρεωτικός πολιτικός γάμος περιορίζει τη θρησκευτική ελευθερία των πιστών που θεωρούν το γάμο μυστήριο.

4ο. Γι' αυτό ή σωστή θεωρητική λύση που κανενός την πεποίθηση δεν θίγει και που όπωσδήποτε σε μ'ας θα ήταν ή μόνη δυνατή και ή μόνη σωστή για τις συνθήκες μας είναι ο προαιρετικός πολιτικός γάμος. Δηλαδή, έσοι θέλουν να μπορούν να κάνουν γάμο μόνο θρησκευτικό και ο γάμος τους να είναι έγκυρος, μόλις εύλογηθεί, έσοι πάλι δεν πιστεύουν στο μυστήριο του γάμου να μπορούν να κάνουν γάμο πολιτικό και ο γάμος τους να είναι έγκυρος μόλις ο ληξιαρχός τους παντρέψει. Μ'α τέτοια λύσις θα ήταν βέβαια πρόοδος στον αγώνα, όχι της γυναικείας αλλά, της ελεύθερης σκέψης. Μ'α, καθώς είπαμε, για νάρθει ο καιρός της πρέπει πρώτα να αποκτήσουμε σκέψη και μάλιστα ελεύθερη».

Σημ. του «Αγώνα».—Μολονότι μ'ας είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον νακούονται και αντίθετες από τις ιδιέμας τις απόψεις και να διαφωτίζεται έτσι κάθε ζήτημα από κάθε του πλευρά, είμαστε, υποχρεωμένες να πούμε ότι θεωρούμε τον πολιτικό γάμο όχι βέβαια ζήτημα φεμινιστικό—ούτε το προβάλαμε ποτέ ως τέτοιο—αλλά ως ζήτημα που εξυμνηρεί τα συμφέροντα της γυναικείας διευκολύνοντας και απλοποιώντας τη νομοποίηση των σχέσεων μεταξύ των φύλων και επομένως την πρόληψη πολλών αδικημάτων που γίνονται εις βάρος της. Πάντως επειδή στο έρχόμενο φύλλο θα δημοσιευθούν και γνώμες άλλων νομομαθών, θα επιφυλαχθούμε να δημοσιεύσουμε τα συμπεράσματα και τις γνώμες μας στο τέλος της έρευνας.